

Artikel in het Haarlems Dagblad van maandag 3 februari 1975

C.Wolff, gestorven legende in het voormalige Schoten

Haarlem. In de leeftijd van ruim 94 jaar is zaterdag de heer C.C.Wolff overleden, oud-wethouder van het voormalige Schoten en oud-raadslid van de gemeente Haarlem. De naam van de heer Wolff is onverbrekelijk verbonden met de rumoerige jaren waarin het landelijke dorp Schoten vocht voor zijn zelfstandigheid maar tenslotte moest berusten in de annexatie door Haarlem.

Wolff, in de Schotense volksmond Lange Chris genaamd, was een rustige man, een bekende bollenkweker en tuinder die geen enkele politieke ambitie had. Toch werd hij, tegen zijn verwachting in, gekozen in de katholieke raadsfractie van het vroegere Schoten. Dat was in 1911, toen de landelijke bevolking nog domineerde in dat enorme gebied van weiland en tuinen.

Maar Haarlem had toen al greep gekregen op Schoten. De stad was volgebouwd en begon boven haar noordelijke grens – aan de achterzijde van het station – te bouwen op Schotens grondgebied. De Haarlemse Cronjébuurt en verscheidene andere wijken kropen langzaam omhoog, het rustieke Schoten binnen, dat van de nieuwkomers wel de lasten, maar niet de lusten had. Het heeft aanvankelijk niet geboterd tussen het oude en nieuwe Schoten.

In die jaren komt de figuur van Chris Wolff naar voren, een stille buitenman die meer van het persoonlijke gesprek houdt dan van uitvoerige redevoeringen. Hij wordt wethouder onder burgemeester Führhop, is bij ziekte van deze zijn plaatsvervanger en maakt dan als wethouder, ten tijde van waarnemend burgemeester Heerkens Thijssen, de liquidatie mee van zijn zelfstandige gemeente.

In de tegenstellingen tussen oud-Schoten en Nieuw-Schoten (het Schoterkwartier) figureerde Wolff als de bemiddelaar. Hij had niet veel op met kreten als “Laat Haarlem het Schoterkwartier maar nemen dan zijn wij van alle ellende af”. Daarvoor had hij een veel te nuchtere kijk op zaken en mensen.

Die tegenstelling sleet trouwens in de loop der jaren af – en Wolff speelde daarin een belangrijke rol – om plaats te maken voor een veel diepere controverse die in het politieke vlak lag. Rechtsen aan de ene kant, linksen aan de andere kant. Dat werd toen in de Schotense gemeenteraad “van dik hout zaagt men planken”. Felle politieke discussies, een achteraf verrukkelijke dorpspolitiek die herhaaldelijk de landelijke pers haalde.

In het Schotense raadhuis, thans de politiepost bij de Liduinakerk aan de Rijksstraatweg, hebben zich legendarische taferelen afgespeeld met Chris Wolff als een rots van rust. De nogal emotioneel reagerende Heerkens Thijssen en de niet

minder emotionele socialistische wethouder Klein lagen elkaar niet zo goed. En terwijl het secretarie-personeel als stille supporters toeluisterde, was het Wolff die de gemoederen in het college probeerde te sussen. Hij slaagde daarin ook wel.

De oud-Schotenaren kennen nog tal van sterke verhalen uit de periode-Wolff, die nou niet de man van het sterke verhaal was. In ieder geval weten ze zich te herinneren dat het bij voorbaat een verloren zaak was voor de zelfstandigheid van hun dorp te blijven vechten. Schoten was financieel – mede door het kwetsbare sociale patroon van het Schoterkwartier – aan de grond geraakt. Het faillissement stond bij wijze van spreken voor de deur. Bovendien: Haarlem had het land van Schoten nodig om zijn expansiedrift uit te leven.

Deskundigheid

In 1927 kwam de annexatie. Haarlem wierp zich met graagte op al het land waar nog voor tienduizenden mensen huizen te bouwen waren. Er werden raadsverkiezingen gehouden en tegen zijn bedoeling in werd Chris Wolff ook in de Haarlemse gemeenteraad gekozen. Zijn eerste reactie: “Wat heb ik nou in de stad te maken”. Maar de Haarlemse gemeenteraadsleden, de mensen van de stad, maakte al gauw kennis met de grote deskundigheid van Wolff.

Geen geweldige spreker – hij voerde trouwens zelden het woord – maar wel een man die kien op de gemeentelijke zaakjes lette en vooral op de centen. Dat werd al duidelijk toen Wolff zijn eerste gemeenteraadszitting in Haarlem meemaakte. De vergadering daarvoor had Haarlemse raad negen hectare grond in Schoten aangekocht. Wolff reageerde: “Jullie betalen veel te veel geld”. En de buitenman had het lef tegen het besluit van de raad in beroep te gaan bij gedeputeerde staten. Het provinciaal college gaf geen goedkeuring aan het besluit. De grondtransactie ging niet door.

Sedertdien werd de zwijgzame Wolff de grote expert op het gebied van grondaankopen. Hij heeft een enorm kapitaal voor de gemeente Haarlem verdiend. Zijn goede en persoonlijke verstandhouding met de wethouder Slingenberg (sr.), Reinalda, Gerritsz, Van Liempt (sr.) en met gedeputeerde Bomans gaf hem in de politiek van de binnenkamer een voorsprong op vele anderen.

Hoe hij gewaardeerd werd, bleek tijdens de huldiging bij zijn zilveren raadslidmaatschap, toen de welsprekende mr. Bijvoet getuigde: “Wolff heb ik zelden of nooit zich boos zien maken of uit zijn gelijkmatige humeur zien geraken. Schone redevoeringen naar den eisch der welsprekendheid, rhytmisch opgebouwde volzinnen zijn in de annalen van Wolffs politieke leven niet terug te vinden. Wat echter wel gevonden wordt, is een sterke, groote werkkracht, een rustige zelfverzekerdheid”.

Geen spektakel

Wolff heeft ook veel gedaan in de sfeer van de charitas en het kerkelijk leven. Toen hij uit het openbare leven is gestapt, is er niet veel meer van “Lange Chris” gehoord. Hooguit als hij een kroonjaar vierde, kwam er wel eens een journalist bij hem om over die Schotense jaren te praten. Maar ook dan maakte Wolff er geen spektakel van. Wat dat betreft kon je beter terecht bij mensen als de Loerakkers.

Van het oude Schoten is bijna niets meer overgebleven. Zonder pardon heeft Haarlem het landschap met huizen volgebouwd en hebben de bulldozers vrijwel alle huizen met de grond gelijk gemaakt. Er zijn daar - in het huidige Haarlem-Noord – grote woonwijken ontstaan die het zelfs noodzakelijk maakten de oude dorpskerk van Schoten te vervangen door de huidige kerk van “Pastoor van Eeden”. Wolff was binnen die enorme agglomeratie voor sommigen die hem nog kenden een legende in levende lijve geworden. Sedert zaterdag is hij definitief historie. **Hij heeft misschien zelfs te lang geleefd om in een straatnaam vereeuwigd te worden.**

Wim Halversteijn

Het huis *Florum Gaudium*, Schotervoetpad 1, waar (Lange) Chris Wolff geboren is en gewoond heeft totdat hij naar Haarlem verhuisd is. Het huis is gesloopt. Zie rechts de kwakel over de Jan Gijzenvaart. Op de plaats van de kwakel ligt nu een brede voetgangersbrug. (Schilderij in bezit van Christiaan Wolff 1947 -kleinzoon)